

A RÉSEN TÚL

JÓDAL RÓZSA

Négyen indultak útnak a ködszitálás lila derengésben, amelyről nem tudták, reggelt vagy napestét burkol-e méltóságteljes tovaúzás helyett groteszk, kétségbeesett tanácstalanságban libegve-lebegve egy helyben rezgő fehér ökörnyál szövedékébe, hiszen már rég összerosódott nap és éj, lét és nemlét, akarat és akaratlanság, bűn és büntelenség – de már nem is érdekelte őket. Nevük sem volt már, nemzetiségük, sőt nemük sem. Ha nagyon kellett, 1-nek, 2-nek, 3-nak és 4-nek szólították egymást, de főként sehogy sem, mert minek.

Kezdetben libasorban haladtak, de már annyira beléjük ivódott az arc nélküli félelem és a minden és mindenki iránti bizalmatlanság, annyiszor torpantak meg és fordultak (forogtak rettegve) vacogva hátra, hogy végül hallgatólagosan megegyeztek: a továbbiakban majd egy sorban, egymás mellett haladnak, hogy állandóan, menet közben is figyelni, ellenőrizni tudják egymást.

Már jó ideje poroszkáltak konokan lesunyt fejjel, elszántan, de elképzelésük sem volt róla, közel vagy messze járnak-e kiindulópontjuktól. Minden irányban egyforma volt a tájék. A köd megült a rozsdás fűcsomókon, az elfajzott magvaikat fanatikus csakazértissel szerteszóró kusza, korcs gízgazon, a beteg, gutaütött, macskamézet síró kopasz rémfák még az ágaikon megrohadt bűzhödtt gyümölcssein, tetvektől ezüstlő tüdőbeteg levelein, s nagy, áttetsző cseppjei üvegyöngyként szivárványlottak a nagy ritkán orvul be-betörő napsugarakban.

Időnként hajdanvolt romvárosok, települések felismerhetetlen egyengubancain csetlettek-botlottak át, melyek körül golyó lyuggatta falmaradványok, vércsatakos, már mohosodásnak indult csonka beton-tömbök silbakoltak. Azután kopár, kietlen szikések következtek, melyeken, messziről legalábbis úgy tűnt, békésen legelésző-bogarászó birkanyáj vagy libafalka fehérlik, ám lépésközelből már felfedték valódi kilétüket: napszitta gyalulatlan fejfák voltak, legtöbbször még vagy már névtelen.

Egyre hosszabbak és félelmetesebbek lettek az árnyékok, s út még sehol. 2 váratlanul megbotlott, s elhasalt. 1 készségesen lehajolt, hogy megnézzze, mi baja, de 2 félelmében nyüszítve mászott arrább, s amikor 1 mégis kezét nyújtotta, hogy felsegítse, 2 a rettegéstől ordítva megütötte.

1 ezek után le-lemaradozott a többitől, töprengett, hátra-hátranézetgetett. Megállt, majd ismét nekilódult. A másik három is lecövekel. Ismerték egymást mint a tenyerüket. Életükben már annyi rosszat tettek egymásnak, hogy akár ellenségek is lehetek volna, de annyi jót is, hogy barátoknak is érezhették a többit.

– Elfáradtál? – kérdezte 3.

– Ne, ne mondjatok semmit, ne is próbáljatok győzőgetni!

– Nem is vállalnám érte a felelősséget. Hát ég veled. Ha mégis meggondolnád, gyere utánunk . . . Egyébként lehet, hogy neked van igazad, amikor a járt utat a járatlanért nincs erőd elhagyni.

4 távolba meredő szembogarában különös fények villóztak. – Ne légy gyáva! A nagy Ismeretlent fogjuk felkutatni. Ott, a távoli szirtek mögött felhőkbe burkolódzó titokzatos Holnapot!

1 megborzongott. – Már a Tegnap is nehéz volt. A Ma – rettenetes! Milyen lehet akkor a Holnap? Nem, nem akarom tudni! Nem merem megkísérteni a jövőt. Ne haragudjatok rám. Kicsi, gyáva féreg vagyok. Megadom magam a sorsomnak és bevárom, elviselem, ami rám méretett.

2-nek kék volt a szája széle a rémülettől és sebes a belső láztól, de azért továbbindult. – Tudni akarom – suttozta. – Tudnom *kell*, ha belepusztulok is.

– Ha nem tetszik, majd alakítok rajta! – nevetett 3, és füttyörészve társa után iramodott.

Sokáig vándoroltak. Időnként meghasonlottak, megkísértette őket a lemaradt (biztonságban maradt?) 1 emléke, összekulönböztek, össze-

marakodtak, azután mégis továbbvonszolták magukat. Egyre jobban elfáradtak, egyre gyakrabban fogta el őket a kétely, a csüggedés. Már csak az inerció vitte őket előbbre s előbbre.

Jó érzés volt, amikor először észlelték, hogy egy távoli hegylánc kékes körvonalai rajzolódnak ki a messzeségben. Erőt öntött beléjük. Mit számított már az elvásott gönc, a korgó gyomor, amikor lépésről lépésre közelebb kerültek Hozzá, az Ígérethez, amely mögött – erről mindhárman meg voltak győződve – várt rájuk . . . valami.

– Te milyenek látod? – kérdezték egymást, ahogy egyre közelebb kerültek Hozzá, és még mindig csend volt, és sötét, kívül és belül.

– Inkább érzem, mint látom – suttogta 2 fulladtan. – Nagyon megromlott már a látásom. De bizonyos már, hogy Ő is vár rám.

Aztán ott állottak a toronymagas, sötét és nedves sziklafal előtt. Kicsin, töpörödöten, elcsigázva, ki-kihagyó, kalimpáló szívveréssel. S a sziklafalon rés mutatkozott!

– Melyikünk indul át elsőnek? – néztek egymásra.

– Menjünk szám szerint – ajánlotta 3 gyakorlatiasan.

2, asztmásan tátogva, bicegve és tántorogva araszolt a réshez, engedelmesen átdugta a fejét, vaksi, könnyben úszó szemeit erőltetve átpislogott – azután hátratántorodott. Hanyatt vágódva még rándult néhányat a teste, majd lassan elnyugodott.

3 átlépett rajta, s ő is átkukucskált a résen. Sokáig, csendben bámészkodott.

– Mit látsz? – S hogy nem felelt, 4 idegesen megismételte: – Mégis, mit látsz, hogy úgy hallgatsz?!

3 váratlanul röhögésben tört ki. Kisvártatva már szó szerint fetrengett a vad, fergeletes kacagástól, testét egyre jobban hánya-vetette, s fura röhögőgörcsében már ott görgött, rángott a gránitfal előtt olajosan, szivárványlón sötétlő sekély kopolyákban.

4-et megkísértette a gondolat, hogy ez már talán nem is annyira röhögőgörcs, hanem inkább valami epilepsziás rohamféle. – Hagyd abba – kérte, s megpróbálta lefogni 3 karjait. Sikertelenül. A sziklarésen átvillant egy sugárnyaláb, s 4 maga is megindult feléje. Éppen csak egy lélegzetvételnyi időre torpant meg, keresztet vetett, aztán átlépett a sziklahasadékon.